

2021-mut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuut (Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Akissuteqaat

Aappassaanneerpeqarnera

Aallaqqaasiut

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliaq 2021-mut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuutip aappassaanneerpeqarneranut atatillugu isumaliutissiissummik saqqummiussivoq.

Aappassaanneerpeqarnissaanut allannguutissatut siunnersuut

Massakkut aappassaaneerinninnissamut tunngatillugu Naalakkersuisut katillugit 54-inik allannguutissatut siunnersuuteqarput oqaasertaliussanullu tunngatillugu arfineq-pingasunik allannguutissatut siunnersuuteqarlutik. Allannguutissatut siunnersuutit Ingerlatsinerimi-Sanaartornermi-Taarsigassarsititsinermilu (IST) angusassanut missingersuutaasuni 2021-mut 2,6 mio. kr.-nik aamma 2021-2024-mut aningaasanut ataatsimut inatsiseqarfiusuni 9,7 mio. kr.-nik ataatsimut pitsanngoriartoqarnissaanik kinguneqassapput.

Inatsisartut 2019-imi ukiakkut ataatsimiinneranni sulisoqarnermut ilanngaatiq eqqunneqarnissaa akuersissutigineqarpoq, taannalu sulilernissamut kajuminnerulersitsinikkut sulisartunut iluaqutissanngortussaavoq. Sulisoqarnermut ilanngaat 2020-miit atuutilersussaavoq, sulisartunullu 2021-mi aggustimi tunniunneqartussaalluni. Siunertamut aningaasaliissutit inatsisitigut pisussaaffiusut aqputigalugit 79,4 mio. kr.-nik atortussanngortitsisoqarniarpoq.

Piujartitsinermik tunngaveqarluni ineriartortoqarnissaanut Naalagaaffiit Peqatigiit nunarsuaq tamakkerlugu anguniagaannut sulinissami Naatsorsueqqissaartarfimmut ukiumut 0,5 mio. kr.-t atortussanngortinniarneqarput, Naatsorsueqqissaartarfiullu aningaasat nunarsuaq tamakkerlugu anguniagassanut takussutissap Naatsorsueqqissaartarfiup nittartagaaniittussap ineriartortinnissaanut, aserfallatsaaliornissaanut inerisarnissaanullu atortussaavai. Takussutissaq nunarsuarimi nunamilu namminerimi uuttuutitut piusunut, Naatsorsueqqissaarfimmit uuttorneqartunut imaluunniit Naatsorsueqqissaartarfiup kisitsisitigut paasissutissaatigut ingerlateqqinneqartunut allattorsimaffittut ajornanngitsumik pissarsiarineqarsinnaassaaq.

Kalaallit Nunaannut ataatsimut kalerrisaarisarfissap pilersinnissaanut ingerlannissaanullu ukiumut 580.000 kr.-nik allanik immikkoortitsisoqarnissaa qinnutigineqarpoq. Taamaalilluni

suliniuummut katillugit 1,6 mio. kr.-t immikkoortinneqarput. Ullumikkut politiit kisimiillutik normumik attavigineqarsinnaasumik ataatsimik peqarput, paarlattuanillu peqqinnissaqarfik qatserisartoqarfillu najukkanut immikkut normoqarlutik. Kalerrisaarisarfimmik qitiusumik ataatsimoorussamik pilersitsinissami innuttaasut tassanngaannartumik pisoqartillugu tassanngaannartumik pisunut sillimaniartunut sukkasuumik attaveqarsinnaanissaat siunertaavoq, soorlu namminneq najugarisamik avataanniissimatillutik.

Inatsisartunut tunngatillugu Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap Inatsisartunut Ombudsmandimut aningaasaliissutit ukiumut 260.000 kr.-nik ilaneqarnissaannik qinnuteqarsimanera atuuppoq.

Allannguutissatut siunnersuummik ataatsimik saqqummiisoqarpoq isertitassatut inatsisitigullu pisussaaffiusumik aningaasaliissutit allannguuteqarfigisaannik. Allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut 2021-2024-mut aningaasanut inatsiseqarfiusuni tamarmiusuni angusassatut missingersuuteqarfiusut 13 mio. kr.-nik pitsanngoriartinneqassapput. Pitsanngoriaateqarneq pisortani initaarnissamut taarsigassarsiat akilernissaannut sammisaqartoqarnerulaarnissaata ilimagineqarnera tunngavigineqarpoq, soorlu piginneqatigiilluni inissiat nammineq pigilernerannut allanngortitsinikkut.

Oqaasertaliussanut allannguutissatut siunnersuutit arfineq-pingasut saqqummiunneqarput. Pingaarnerpaanut ilaasutut oqaasertaliussaq eqqumiitsuliornermut kulturimullu tapiissutitut aningaasaliissutaasunit aningaasat eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfimmik nutaamut nuunneqarnissaannut Naalakkersuisunut piginnaatitsiffiusoq taanneqarsinnaavoq. Inatsisartut 2019-imi ukiakkut ataatsimiinnermini Eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngortinnissaa pillugu inatsisissatut siunnersuummik akuersissuteqarnerisa kingornagut eqqumiitsuliornermut aningaasaateqarfimmik nutaamik pilersitsinissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqarput.

Pingajussaaneerinnittoqarnissaanut allannguutissatut siunnersuutissat ilimagineqartut
Pingajussaaneerinnittoqarnissaanut ilaatigut akileraarutitut akitsuutinullu missingiinerit nutaat kiisalu partiinik aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiinniarnerni angusat kingunerisaannik allannguutissatut siunnersuummik saqqummiisoqarnissaa ilimagineqarsinnaavoq. Tamatuma saniatigut ilaasunik angallassinernut kiffartuussinissamik isumaqatigiissutit nutaat aningaasanut inatsimmi ilanngunneqarnissaat pillugu allannguutissatut siunnersuummik saqqummiisoqarnissaa Naalakkersuisut neriuutigaat.

Aningaasanut inatsiseqarfiusuni 2021-mit 2024-mut isertitat aningaasartuutillu akornanni pitsaaneruseqarpoq oqimaqatigiittoqalernissaa allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut qulakkeerneqassasoq ilimagineqarpoq. 2021-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut saqqummiunneqartoq 2021-mi Ingerlatsinerimi Sanaatornermilu (IS) 183 mio. kr.-nik amigartoortoqarnissaannik takutitsiffiuvoq. Ukiuni 2022-2024-mi missingersuusiorfiusuni isertitat aningaasartuutillu akornanni oqimaqatigiittoqarpoq, tamannalu pissutigalugu 2021-2024-mut aningaasanut inatsiseqarfiusunut tamarmiusunut Ingerlatsinerimi Sanaatornermilu (IS) 175 mio. kr.-nik amigartoortoqarluni. Aappassaanerittoqarnissaanut matumunnga allannguutissatut siunnersuutit 2021-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi angusassatut missingersuutaasunut malunnartumik allanngortitsissanngillat.

Partiinut aningaasanut inatsisissamut isumaqatiginninniarnerni arlalinnit 2021-mit 2024-mut inaarutaasumik aningaasanut inatsimmi aningaasaqarnikkut oqimaaqatigiittoqarnissaata qularnaarneqarnissaanik kissaateqarneq saqqummiunneqarpoq. Toqqaannartumik toqqaannangitsumillu akileraarutinit isertitassatut missingiutit nutartikkat aallaavigalugit tamanna piviusorsioruorsorineqarpoq, taamaammallu anguniakkap tamatuma pingajussaaneerinninnissamut allannguutissatut siunnersuutikkut piviusunngortinneqarnissaa Naalakkersuisut maanna ilimagaat.

Peqatigitilluguli Naalakkersuisut allatut ajornartumik Inatsisartuni partiinut eqqaasitsissutigissavaat 2021-mut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuummi naammassisami 2021-24-mut piffissaq tamakkerlugu Ingerlatsinermi-Sanaartornermi-Taarsigassarsititsinermilu (IST) aningaasaqarnikkut pitsaasumik angusaqartoqarnissaanut partiini arlalinnit apeqqutigineqartunut tunngatillugu aalajangiiffigissatut siunnersuutit aningaasartuutit malunnartumik atuinaartut nutaat Inatsisartuni akuersissuteqarfiginerisigut soorunami siursaaaffigineqarnaviannngimmata. Taamatuttaaq eqqaasitsissutigissallugu pisariaqarpoq aningaasaqarnitsinni aningaasaqarnikkut attassinnarnissamut tunngaviummik ajornartorsiutaasut suli piviusuummata, tamakkulu aningaasartuutit qaffaaffiginissaat pillugu aalajangiinerni tamani eqqarsaataasariaqarmata. COVID-19-inillu tamanna suli pisariaqartinnerulerpaa.

Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu partiinik naalakkersuinikkut isumaqatigiinniarnerni aallartereersuni tamanna pillugu oqaloqateqarnertik pingajussaaneerinnittoqarnissaanut ingerlatiinnarniarpaat. Isumaqatigiinniarnertit tamakku eqqissilluni suliarineqarput, periarfissarlu manna iluatsillugu partiit peqataasut aningaasaqarnikkut politikissamut takorluukkatik kissaatitillu pillugit anguniagaqarlutik saqqummiisarsimanerannut takkuttarsimanerannullu qujaffigissavakka.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap aappassaaneerinnittoqarnissaanut isumaliutissiissutaa

Aappassaaneerinnittoqarnissaanut isumaliutissiissummi allannguutissatut siunnersuutit amerlanersaasa Naalakkersuisunit saqqummiunneqartut akuersissutigineqarnissaat Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap inassutigaa, allannguutissatullu siunnersuummut 2-mut ataatsimiititaliap isummernissani kinguartillugu.

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissummini aningaasaliisarnikkut suleriaatsitigullu pissutsit assigiinngitsut iserfigai. Naalakkersuisullu piffissap oqaaseqarnissamut periarfissiissutigineqartup killeqarnera pissutigalugu pissutsit ataasiakkaat tamakkerlugit iserfigisinnaanngilaat, akissuteqaammili uani tunngaviummik isummersuutaaneruset tikissavaat.

Ataatsimiititaliap ukioq manna aningaasanut inatsisissamik suliarinninnermini allatut suleriaaseqarnissamik aalajangiussimasooq isumaliutissiissummi atuarneqarsinnaavoq. Suleriaatsilli allanngortinneqarneranut siunertaq isumaliutissiissummi erseqqissarneqanngilaq. Suleriaatsimik allannguneq taanna tunuliaqutaralugu, ataatsimiititaliap Ummannami aggustusimi missingersuutit pillugit isumasioqatigiinnermi apeqqusiani aatsaat novembarip qaammataani nassiuppai, nassiussinermilu ullualuit

qaangiunneranni akissuteqarnissaq kissaatigineqarpoq, tamannalu Naalakkersuisut sapinngisartik tamakkerlugu naammassiniarpaat.

Ataatsimiititaliap apeqquiti taaneqartut septembarimmi piareerneranni nassitutissanagit aalajangertoq isumaliutissiisummi atuarneqarsinnaavoq, ataatsimiititaliammi missingersuutit pillugit isumasioqatigiinnerminni 2021-mut inaarutaasumik aningaasanut inatsit ukiuni missingersuusiorfiusuni sisamani oqimaaqatigiinnissaa kissaatiginartutut isigimmagu. Taamaammat ataatsimiititaliap ulloq 31. august 2020 Naalakkersuisunut allagaqarluni anguniakkap tamatuma anguneqarnissaa siunertaralugu, aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik pisortat annertuumik suli sipaarniuteqarnerunissaannik imaqartumik Naalakkersuisut nassiuassinissaannik qinnuigai. Ataatsimiititaliarli nammineq sipaarniutissat taakku erseqqissarsimangilai.

Naalakkersuisut Missingersuutit Naatsorsuutillu pillugit Inatsimmi § 9 naapertorlugu pisussaaffimminnik naammassinnissimanagerat, tassani ukioq aningaasanut inatsiseqarfiusoq sioqqullugu kingusinnerpaamik ulloq 1. september aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik Naalakkersuisut saqqummiussissat aalajangersarneqarpoq. Naalakkersuisut inatsimmut siunnersuummik saqqummiussereerpata Inatsisartut ataatsimiititaliallu sulinissamik aallartinnissaa siunertaralugu pisarpoq. Siunnersuummik nutartikkamik saqqummiussisoqarnissaannik soorunami piffissami sivisuumi sularinninnermik kinguneqartussaq, inatsisiliornerup ingerlanerani pitsaasumik ikorfartuisinnaassanngimmat.

Ilisimasimaneqartutut Naalakkersuisut partiit ilaannik isumaqatiginninniarnernik ingerlatsipput. Taamaammat Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummik, oqimaaqatigiittoqarnissaannik kissaateqarnermik imaqartumik, isumaqatiginninniarnernit naammassereerneranni aatsaat saqqummiussisinaanerat ataatsimiititaliap aamma ilisariaqarjaa. Taamaammallu Naalakkersuisut oqimaaqatigiittoqarnissamik kissaatigisamut suleqataanissamut kissaateqarsimannginnerannik ataatsimiititaliap isornartorsiuinera pissusissamisooruunngilaq. Taamaattumik aningaasanik inatsimmik isumaqatiginninniarnernit, ingammik maanna aningaasaqarnikkut pissutsit atuunnerini, piffissamik atuiffiusariaqartarnerata ataqqineqarnissaa Naalakkersuisut kaammattuutigiumavaat, taamattaarlu Naalakkersuisut Inatsisartullu akornanni suliassanik agguataarisimanerup ataqqineqarnissaa Naalakkersuisut ilanngullugu kaammattuutigissavaat.

Taamaammat 2020-mi ukiaanerani ataatsimiinnerup kingorna aningaasanik inatsimmik suleriaatsip pitsanngorsarneqarsinnaanera siunertaralugu ataatsimiititaliap Naalakkersuisullu oqaloqatigiinnissaat Naalakkersuisut kaammattuutigiumavaat, taamaalilluni illuatungeriinnut inatsisit naapertorlugit pisussaaffiit isumagineqarsinnaaqullugit, naapertuuttumillu suleqatigiinneq qulakkeerneqarsinnaaqullugu.

Naggasiineq

Naggasiutigalugu 2021-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuut pillugu isumaqatigiinniarnerni partiinik sinneruttunik suli suleqatigiittoqarnissaa Naalakkersuisut sinnerlugit qilanaarpunga. Naalakkersuisut 2021-mut aningaasanut inatsisissaq pillugu isumaqatigiissutip pingajussaaneerinninnissaq sioqqullugu Naalakkersuisunit saqqummiunneqarsinnaanissaannik sulineq inernejarumaartoq naatsorsuutaavoq. 2021-mut

aningaasanut inatsimmut tapersersuilluartoqarnissaanut tungavissaqarluarumaartoq
Naalakkersuisut neriutigaat.

Taamatut oqaaseqarlunga aningaasanut inatsit pillugu pitsaasumik angusaqarfiusussamillu
oqallittoqarnissaa qilanaaraara.